

भंडारा गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती
महामार्ग प्रकल्प महामंडळमार्फत हाती घेण्यास
मान्यता, आखणीस मान्यता व भूसंपादनाकरिता
प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. खाक्षेस-२०२४/प्र.क्र.३७६/रस्ते-८
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १८ फेब्रुवारी, २०२६.

संदर्भ :- १) सा.बां.वि.शा.नि.क्र.खाक्षेस-२०२३/प्र.क्र.३७६/रस्ते-८ दि. २७.१२.२०२३
२) दि. १६.०९.२०२५ रोजीच्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीतील निर्णय.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्याची राजधानी मुंबई व उपराजधानी नागपूर ही शहरे जोडणारा राज्याचा महत्वांकाक्षी प्रकल्प हिंदुहृदयसम्प्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग वाहतूकीसाठी खुला करण्यात आलेला आहे. नागपूर हे मध्य प्रदेश, छत्तीसगढ आणि आंध्र प्रदेशच्या लगतच्या राज्यांसह ५०० किमीच्या परिधित राहणाऱ्या लोकसंख्येसाठी शिक्षण, आय.टी., आरोग्य आणि उद्योग संबंधित सेवांचे प्रमुख केंद्र आहे. नागपूर हे महाराष्ट्र राज्याचे उपराजधानीचे शहर असून राज्यातील तिसरे मोठे शहर आहे. नागपूर हे भारतातील तेरावे मोठे नागरी क्षेत्र आहे. नागपूर हे भौगोलिकदृष्ट्या देशाच्या मध्य भागात आहे. नागपूर येथे संत्र्याची मोठी बाजारपेठ आहे त्यामुळे नागपूराची संत्रानगरी अशी ओळख आहे. नागपूर येथे वस्तूंच्या वाहतूक आणि साठवणुकीसाठी आंतरराष्ट्रीय लॉजिस्टिक पार्क ही एक महत्वाची सुविधा आहे, यामुळे नागपूर आणि परिसरातील कृषी व खनिज व्यवसाय आणि उद्योगांना मोठा फायदा होत आहे.

महाराष्ट्र राज्याच्या पुर्व व पश्चिम सीमा शिव्रसंचार द्रुतगती महामार्गाने जोडण्याच्यादृष्टीने हिंदुहृदयसम्प्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाचा विस्तार नागपूर ते गोंदिया पर्यंत करण्याचे नियोजन आहे. नागपूर-गोंदिया जिल्ह्यात खनिजे, कृषी उत्पादनांसह प्रचंड नैसर्गिक संसाधने आहेत. या द्रुतगती मार्गाद्वारे आदिवासी, खनिज व नक्षलग्रस्त भागास तसेच प्रमुख तालुक्याच्या ठिकाणांशी जोडले गेल्यामुळे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळेल. महाराष्ट्र राज्यातील पुर्व विभागातील नागपूर, गोंदिया, गडचिरोली व चंद्रपूर या जिल्ह्यातील नैसर्गिक खनिज साधनाने समृद्ध असलेला अल्पविकासीत भागाच्या सर्वांगिण विकासाच्या दृष्टीने नागपूर ते गोंदिया प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम हाती घेण्यात आले असून त्यामुळे आदिवासी क्षेत्र मुख्य प्रवाहाशी जोडले जाऊन त्या परिसराचा सामाजिक व आर्थिक विकास होण्यास मदत होऊन नवीन उद्योगास चालना मिळून मोठ्या प्रमाणात रोजगार निर्माती होईल.

भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती महामार्ग प्रकल्प महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळमार्फत हाती घेण्यास मान्यता, प्रकल्पाच्या आखणीस मान्यता तसेच सदर प्रकल्पाकरिता भूसंपादन प्रक्रिया राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याअनुषंगाने दि. १६.०९.२०२५ रोजी संपन्न झालेल्या मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीमध्ये घेण्यात आलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

- १) भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती महामार्गांतर्गत
  - अ) नागपूर गोंदिया प्रवेश नियंत्रित शिंघरसंचार द्रुतगती महामार्गाच्या सावरखेडा इंटरचेन्ज पासून रा.म क्र.५३ वरील कोकणागढ पर्यंत प्रवेश नियंत्रित शिंघरसंचार द्रुतगती बांधणे (० ते २४.७०५ कि.मी.)
  - ब) बोरगाव इंटरचेन्ज ते रा.म क्र.३५३ ड वरील रणमोर्चन पर्यंत प्रवेश नियंत्रित शिंघरसंचार द्रुतगती महामार्ग बांधणे (० ते ६९.५३६ कि.मी.)
- असे एकूण ९४.२४१ कि.मी. लांबीच्या सुधारीत आखणीस मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती महामार्ग (सुधारीत ९४.२४१ कि.मी. लांबीस) हा प्रकल्प महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत हाती घेण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३) सदर प्रकल्पांची भूसंपादनाची कार्यवाही महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत तात्काळ हाती घेण्यास मान्यता देण्यात यावी. सदर प्रकल्पाकरीता भूसंपादन रक्कम रु.५३४.४६ कोटी (Principal) व संभाव्य व्याज रु.३९६.६९ कोटी (Intrest) असे एकूण रु.९३१.१५ कोटी इतक्या रक्कमेस प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- ४) सदर प्रकल्पाकरीता प्रशासकीय मान्यता, वित्तीय नियोजन व वित्तीय आराखडा, प्रारूप निविदा प्रपत्रे, सवलत करारनाम्याचा मसुदा यास महामंडळाकडून सविस्तर प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर मा.मंत्रिमंडळाच्या पूर्व मान्यतेनंतर महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या प्रचलित पध्दतीप्रमाणे भूसंपादन करून निविदा प्रक्रिया हाती घेणे अनिवार्य राहील.
- ५) वित्त विभागाने सूचित केल्याप्रमाणे व वित्त विभागाच्या सहमतीने हुडकोला आवश्यक असलेल्या अटी “Government of Maharashtra will make good of shortfall / deficit if any in the Revenue Stream of MSRDC for the subject mentioned scheme from the State funds for making timely repayment of HUDCO loan instalments as per the terms of the Loan Agreement during currency of HUDCO loan” हुडकोच्या Comfort Letter मध्ये समाविष्ट करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२६०२१८१८२९५०५७१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेश पां. भोगले)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री, (नगर विकास, गृहनिर्माण, सा. बां. (सा.उ.)) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ४) मा. उपमुख्यमंत्री, (राज्य उत्पादन शुल्क, क्रिडा व युवक कल्याण, अल्पसंख्याक विकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सर्व मा.मंत्री व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) सर्व मा. विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य.
- ८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) महालेखापाल महाराष्ट्र १ (लेखा व अनुज्ञेय) मुंबई.
- १०) महालेखापाल महाराष्ट्र २ (लेखापरिक्षा) नागपूर.
- ११) अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अपर मुख्य सचिव (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १३) अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १५) प्रधान सचिव (विधि व न्याय विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १६) प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १७) प्रधान सचिव (उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १८) प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १९) प्रधान सचिव (पर्यटन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- २०) प्रधान सचिव (पर्यावरण विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- २१) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २२) उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २३) मुख्य अभियंता, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २४) सर्व सहसचिव/ आंतर वित्तीय सल्लागार तथा उप सचिव/ उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) निवडनस्ती (रस्ते-८).